

Phænomena in Cadavere prænobilis cujusdam Fæminæ, Apoplexia peremptæ, inter difsecandum, Maii 12, 1679, à Clariff. Medico D^{no}. Dre .Cole Observata.

ILlustriffima D^s, in sæculi ornamentum & exemplum nata (utpote cujus non solum stupendæ animi dotes, sed & eximia virtus; cunctos queis innotuisse contigit, in admirationem, imo & venerationem rapuerunt,) à multis retro annis *hypochondriacis* (prout vulgo dicuntur,) & *hystericis* laboraverat symptomatis; quibus aliquoties, at nuperis annis, supervenerat narium hæmorrhagia, eaque quandoque tam profusa, ut de vita fere desperandum fuerit. Ad periculum & à morbis, & ab hæmorrhagia, averruncandum, phlebotomia (nescio ipsius Dⁿⁱ, an medicorum suasu,) inter alia præsidia sæpe in subsidium vocata fuerat, à qua (non secus ac ab hæmorrhagiis dum moderate procederent,) egregium sæpenumero levamen, emaciatum quamvis fuit, & non morbo solum & jeuniis maceratum, corpus, sensit. Imo licet ante mensẽ, plus minus, ab obitu spontaneam, eamque valde copiosam, hæmorrhagiam, quæ negotio non omnino nullo tandem sistebatur, perpeffa fuerat, usque adeo tamen ab eo tempore in valetudine, paulo ante desperata fere, recuperanda promoverat, ut sibi persuaserat, se jam extra discriminis aleam, diminutis plurimum symptomatis, ferme constitisse. Solummodo pridie ejus diei, qui illi supremus erat, denuo ad hæmorrhagiam solitam procliviserat, quam omni ope sub ipso erumpere gestientis sanguinis primo nixu prævenire satagebat, periculum, quod nuper ab immodico ejus effluxu evaserat, iterum verita. Et quidem nimis fataliter cessit remedium quæ adhibuit successus, sanguine non amplius prodeunte;

deunte; unde se in tuto positam, vel eo ipso ante obitum die, Maii 10, censuit. Cum ex improvise fatalis illius immineret catastrophe. Postquam enim vesperi se intra cubile composuerat, subito immani capitis dolore correpta erat; cujus gratia (vacillare statim incipiente lingua,) chirurgum extemplo advocari iussit, qui sanguinem detraheret. Ille autem, qui mille passus inde aberat, non ante appellere potuit, quam Nobilissima D^{na}. è vivis excesserat, quod intra semihoram ab insultu contigit.

Ad cadaveris apertionem vocatus, accito in operis societatem doctiss. D. *Tomkyns*, nil in visceribus abdomine contentis invenire potuimus, unde vel insignem aliquam labem iis adesse concluderemus, nedum mortis causam illic latitare. Et quidem, notatu dignum erat, quod quamvis à triginta annis jecur, ab omnibus fere Celeberr. Medicis, quos sanitati suæ moderandæ admovent (& inter cæteros famigeratis. D. *Mayerne*), non modo summe obstructum (quæ etiam de Liene pronuntiata fuerat sententia,) sed etiam scirrhosum habitum fuerat; usque adeo tamen ab omni labe immune erat, ut nulla vel minimæ obstructionis, (licet ubicunque talem latitare suspicio ingruere potuit aperuerimus,) vestigia offendi potuerant; verum vasa debitas suas distributiones quantum colligere potuimus, observabant, substantia uniformis & compacta erat, colorque universim, qualem naturæ modus exigit, optimus; hinc ut appareat, quam injuste sæpenumero criminari soleamus hoc viscus. Solummodo prægrande erat, & proinde (in macilento præsertim corpore,) majorem solita in hypochondrio tensionem efficiens, palpum iis facile obtrudere potuit, qui, pro solenni olim more, cunctorum, *hypochondriacorum* titulo insignitorum, symptomatum causas ab Hepate & Liene obstructis deducunt. Hoc saltem notavimus, quod nec in cysti fellea, quæ plurimum contracta erat, nec in reliquis (quæ sese conspicienda obtulerunt,)

runt,) per hepar (parvis vasis biliaribus, quicquam bilis repertum fuerit, nec ab ea tincturam, nisi admodum dilutam, hauserant; verum in cystis cavitate quatuordecim reperiebantur concreciones, quarum maxima pars magnitudine pisa æquabant, duæ vel tres paulo ampliores erant, pressæ rotunditatis, exterius fere nigricantes, & glabræ, atque Bezoar, postquam paululum aeri expositæ fuerant, æmulantes, primo autem intuitu pilulas aloeticas referentes, intus flavescentes, cum aliquali in centro cavitate, facileque friabiles.

Lien pariter ab omni labe immunis videbatur, sed, non fecus ac hepar, solito grandior.

Ventriculus vacuus (utpote quem pauculis ante mortem horis depleverat vomitionis, non infrequens toto ægritudinis decursu, paroxysmus; ut taceam Hon. D^{am} tantafemper, ne Seraphicis fruitionibus poneretur obex, abstinentia usum fuisse, ut raro ipsis naturæ indigentis, alimentorum debita ingesta mensura, vel maxime sana confuleret,) non multum, vel quod ad colorem vel texturam attinet, nisi quod paulo flaccidior fuerit, culpandus videbatur.

Pancreas nulla evidentia obstructionis indicia probebat, ut nec mesenterii glandulæ. Omentum satis firmum erat.

Renes & sabulo, & calculis, omnique obstruente materia liberi erant, quantumvis præ doloribus, qui circum eorum regionem aliquoties invadere solebant, crediderat aliquando Illustr. D^a, se calculo laborasse; Solum modo laxior aliquantum æquo videbatur illorum compages; quod forsan copiosæ quam perpeti solebat, urinæ limpidx eos perluentis quantitati imputari mereatur.

Uterus debite constitutus videbatur, quamvis ex symptomatis, quibus antea laboraverat, haud pauca huic parti adscribi soleant.

Intra

Intra thoracem observandum occurrebat, 1°, quod in dextro latere pulmones tam firmiter pleuræ, quatuor digitorum latitudine, adhærent, ut nisi cultri adminiculo ægre separari potuerint; 2°, quod variis in locis, præsertim hic illic circa loborum margines, tanto nigrore afficerentur, ut ad sphacelationes proni viderentur.

Cor sanum conspiciebatur: quodque forsan attendi mereatur, pinguedinis fat magna quantitas basi ejus accrevit, quanquam reliquo corpore valde emaciata fuerit.

Aperto vero cranio tam subitæ cladis evidenter sese obtulit causa. Vasa etenim sanguifera membranas (*tenuem* præsertim,) dextri lobi cerebri perreptantia, sanguine admodum turgebant; iisque ex illa cerebri regione, (qua se laborare statim ab invasione conquesta est,) difficillis, magna effluxit serosi sanguinis quantitas; quo evacuato, cerebrique substantia cultello aperta, sese in conspectum obtulit largus concreti cruoris grumus, qui stateræ impositus pendit unciam circiter cum dimidia, atque proinde largam illic sibi necessario formaverat cavitatem. Ast in ventriculos, vel alibi inter membranas nil omnino sanguinis effusum erat. Sinistrum lobum quod attinet, nec ille, nec ejus vasa sanguine supra modum turgebant. De cætero, nil in prope isthac, quam lucernarum ope adornabamus, dissectione (nempe festinandum erat,) comperire potuimus, unde concludendum esset cerebrum, quantum oculis patuit, male affectum esse; tametsi ex variis symptomatis quibus à longo tempore obnoxia fuisset Nobiliss. D^s (utpote cordis tremore, & palpitationibus, magnis anxietatibus, musculorum in artubus aliisque partibus contracturis & doloribus, aliisque pluribus convulsivis,) non levis momenti argumenta succi nervosi haud parum vitiati desumi potuerint. Unde corollarium isthoc forsan deducere liceat; Succorum in corpore contentorum vitia non semper partium vel continentium vel,

secernentium culpæ, sed quandoque (si non plerumque,) propriæ eorum degenerationi & dyſcrasïæ imputanda esse. Cerebrum, cum cerebello, cranio exemptum, & superfluo, qua licuit, sanguine liberatum, pependit *Ibii uncXIII*, juxta vulgata pondera quæ apud nos in usu sunt, & ad manum erant, *Averdupois* dicta; id quod forsân curiosis non ingratum fuerit annotasse.
